

Helgelandsrådet

Årsberetning 2020

Innhold

1.	Innledning.....	3
2.	Formål	3
3.	Strategiske mål	3
3.1	Visjon.....	3
3.2	Hovedmål	3
4.	Organisering	4
4.1	Representantskapet	4
4.2	Helgelandstinget / årsmøte	4
4.3	Helgelandrådet.....	4
4.4	Arbeidsutvalget.....	4
4.5	Komiteer.....	5
4.6	Sekretariatet.....	6
4.6.1	Arbeidsmiljø og HMS	6
5.	Satsingsområder	6
5.1	Utdanning og kultur	6
5.2	Helse	7
5.3	Næring.....	7
5.4	Samferdsel.....	7
6.	Prosjekter	7
6.1	Helgeland Rehabilitering	7
6.2	Nye Helgelandssykehuset	7
6.3	Lam fra Helgeland	7
6.4	Regionforstørrelse.....	8
6.5	Regionvekstavtale	8
6.6	Desentralisert sykepleierutdanning.....	8
7.	Uttalelser, høringssvar og innspill	8
8.	Ekstern representasjon.....	8
8.1	Jernbaneforum nord (NFK)	8
8.2	Regionalt politiråd i Nordland (Nordland politidistrikt)	9
8.3	Overordnet samarbeidsorgan Helgeland (Helgelandssykehuset HF)	9
8.4	MidtSkandia.....	9
9.	Økonomi.....	9
9.1	Budsjett 2020.....	9
9.2	Fond	10
9.3	Andre forhold.....	10

1. Innledning

Helgelandrådet (jur. Helgeland interkommunalt politisk råd) er et interkommunalt politisk råd etablert i henhold til kommunelovens kapitel 18. Rådet dekker 12 av Helgelands 18 kommuner: Bindal, Sømna, Brønnøy, Vega, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Dønna, Leirfjord, Træna, Vefsn og Grane. Rådet ble formelt stiftet i oktober 2019 som et resultat av sammenslåing av tidligere Sør-Helgeland Regionråd og Helgeland Regionråd. Helgelandrådet skal være en sentral utviklingsaktør og pådriver for å sikre regionens og den enkelte kommunes interesser.

Årsberetning for interkommunalt politisk råd skal utarbeides i henhold til kommunelovens §§ 14-7 og 14-8 og skal redegjøre for;

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26

2. Formål

Helgelandrådet skal legge til rette for økt samarbeid mellom kommunene i regionen og gjennom dette bidra til å skape en felles identitet på Helgeland. Rådets rolle er å ta opp og fremme de viktigste sakene som angår Helgeland.

Helgelandrådet skal være en tydelig strategisk og politisk aktør med regionalt og nasjonalt perspektiv som også gir uttalelser i politiske spørsmål/saker som angår Helgeland.

Helgelandrådet skal være en aktiv regional pådriver med vekt på regional samfunnsutvikling, og et bindeledd mellom politikk, næringsliv, og andre regionale og statlige styringsorgan.

3. Strategiske mål

3.1 Visjon

Helgelandrådet skal være en politisk maktfaktor som samler og styrker Helgeland.

3.2 Hovedmål

Helgelandrådet skal opptre samlende slik at vi kan utvikle og samle Helgeland til en slagkraftig region.

Helgelandrådet skal aktivt jobbe for å drive fram samhold, kunnskap og forståelse for mulighetene i hele regionen.

Helgelandrådet skal sette den politiske agendaen og gjennom den utøve vår rolle som pådriver og samfunnsaktør.

4. Organisering

4.1 Representantskapet

Representantskapet er øverste organ i Helgelandrådet hvor deltakerkommunene er representert med ordfører- til sammen 12 personer. Representantskapet har vedtatt samarbeidsavtalen for Helgelandrådet i henhold til kommunelovens § 18-4. Avtalen vil bli revidert i 2021.

I henhold til kommunelovens kapittel 18 velger representantskapet selv sin leder og nestleder. Funksjonene som leder og nestleder i representantskapet, Helgelandrådet og arbeidsutvalget er i henhold til samarbeidsavtalen gjennomgående, og de som velges til leder og nestleder i representantskapet er også valgt som leder og nestleder i Helgelandrådet og i arbeidsutvalget. Leder og nestleder velges for to år. Etter to år tiltrer nestleder som leder og ny nestleder velges.

Representantskapet avholdte møte 17. september 2020. Her ble følgende valg av leder og nestleder stadfestet:

- Leder 2020-2022: Peter Talseth, ordfører Alstahaug kommune
- Nestleder 2020-2022: Eilif Trælnes, ordfører Brønnøy kommune

4.2 Helgelandstinget / årsmøte

Helgelandstinget er rådets årsmøte og avholdes en gang i året. Tinget behandler budsjett, regnskap, strategi- og handlingsplan, og evt. andre overordnede saker.

Til Helgelandstinget inviteres hver deltakerkommune med å stille med sitt formannskap- alle med møte-, tale- og forslagsrett. Ordfører og opposisjonsleder har i tillegg stemmerett. Rådmennene har møte-, tale- og forslagsrett. Til sammen utgjør tinget 86 personer.

I 2020 ble Helgelandstinget avholdt 17. – 18. september i Mosjøen. Tinget ble todelt- en del som omhandlet årsmøtesaker og en del som omhandlet større politiske samarbeidssaker.

4.3 Helgelandrådet

Helgelandrådet er hovedorganet for interkommunal saksbehandling og består av to representanter fra hver deltakerkommune- ordfører og opposisjonsleder. I tillegg har rådmennene møte-, tale- og forslagsrett. Til sammen utgjør rådet 36 personer.

Rådet avholdte 3 møter i 2020. Koronasituasjonen førte til at rådet måtte begrense den fysiske møtevirksomheten. Deler av arbeidet ble delegert ut til komiteene og arbeidsutvalget.

4.4 Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget (AU) forbereder regionrådsmøtene og samordner aktivitet i og mellom komiteene. Utvalget kan uttale seg og fatte vedtak etter fullmakt fra Helgelandrådet.

AU består av rådets leder, nestleder og fire valgte representanter fra Helgelandrådet. Leder og nestleder velges for to år i det første møte etter kommunevalg og er samfallende med leder og nestleder i representantskapet og Helgelandrådet. Etter to år tiltrer nestleder som leder og ny nestleder velges. Avgåtte leder fortsetter i AU som ordinært medlem.

En valgt representant for rådmennene har møte-, tale- og forslagsrett.

Arbeidsutvalget velges for fire år (valgperioden).

Arbeidsutvalgets medlemmer 2020-2023:

- Peter Talseth, ordfører, Alstahaug kommune (leder)
- Eilif Trælnes, ordfører, Brønnøy kommune (nestleder)
- Elbjørg Larsen, ordfører, Herøy kommune
- Andre Møller, ordfører, Vega kommune
- Ellen Schølberg, ordfører, Grane kommune
- Tor Henning Jørgensen, kommunedirektør, Dønna kommune

Utvalget avholdte 8 møter i 2020.

4.5 Komitéer

Helgelandrådet har etablert komitéer innenfor fire strategiske områder. Komitéene arbeider med aktuelle saker innenfor sine respektive satsingsområder og møtes i forkant av rådets møter, eller ved behov.

Komitéene settes sammen av valgte representanter fra Helgelandrådet (5-6 personer). Hver komité ledes av en ordfører. Komitémedlemmene velges for 4 år (valgperioden).

Komitémedlemmer 2020-2023:

- Komité for utdanning og kultur
 - Elbjørg Larsen, ordfører, Herøy kommune (leder)
 - Åse Granmo, politiker, Grane kommune
 - Andrine Solli Oppegaard, politiker, Sømna kommune
 - Elin Kristine Vareide Lian, politiker, Bindal kommune
 - Trine Fagervik, politiker, Leirfjord kommune

Komitéen avholdte 3 møter i 2020.

- Komité for helse 2020-2023
 - AU fungerer som komité

AU avholdte 8 møter i 2020.

- Komité for næring 2020-2023
 - Hans Gunnar Holand, ordfører, Sømna kommune (leder)
 - Ove Mortensen, politiker, Vega kommune
 - Jørn Clausen, politiker, Vefsn kommune
 - Siv Therese Aglen, politiker, Brønnøy kommune
 - John-Erik S. Johansen, politiker, Dønna kommune

Komiteen avholdte 1 møte i 2020.

- Komité for samferdsel 2020-2023
 - Ivan Haugland, ordfører, Leirfjord kommune (leder)
 - Yngve Magnussen, politiker, Herøy kommune
 - Torhild Haugann, politiker, ordfører Vevelstad kommune
 - Britt Helstad, ordfører, Bindal kommune
 - Nils Olav Jenssen, ordfører, Dønna kommune

Komitéen avholdte 3 møter i 2020.

Komiteéen har valgt å fordele ansvarsområdene mellom seg:

- Ferje/hurtigbåt/havn: Nils Olav Jenssen og Torhild Haugann
- Bru-/tunnelløsninger: Yngve Magnussen
- Vei/jernbane: Britt Helstad
- Fly: Ivan Haugland

4.6 Sekretariatet

Sekretariatet består av sekretariatsleder (100%) og en rådgiver (50%). Den daglige virksomheten ledes av sekretariatsleder. Sekretariatsleder er øverste administrative leder for Helgelandrådet og har anvisningsmyndighet på rådets vegne. Sekretariatslederen deltar i Helgelandrådets møter med tale- og forslagsrett. Sekretariatet fungerer også som sekretariat for rådets komitéer og utvalg som arbeider innenfor rådets virkefelt.

Sekretariatet foretar utredninger, driver saksbehandling og administrerer prosjekter i tråd med Helgelandrådet sine intensjoner og beslutninger

4.6.1 Arbeidsmiljø og HMS

Sekretariatsleder har kontor i Regionalt kontorfellesskap Ytre Helgeland i Sandnessjøen. Rådgiver har kontorsted i Brønnøysund og er samlokalisert med Trollfjell Geopark & Friluftsråd.

Sekretariatets to ansatte representerer hvert sitt kjønn.

Det ble ikke gjennomført medarbeidersamtaler i 2020.

Det er ikke registret skader eller ulykker, og heller ingen skader på det ytre miljø.

5. Satsingsområder

Gjennom 2020 har de interne komiteene kommet sammen og startet arbeidet med å peke ut retninger for det politiske arbeidet. Innenfor hver komité skal det defineres satsingsområder der hovedvekten av innsatsen legges. Så langt har komiteene beskrevet følgende:

5.1 Utdanning og kultur

- De videregående skolene på Helgeland
 - Mer langsiktige og forutsigbare utdanningstilbud
 - Snu om på måten vi utdanner ungdom, og slutte med «mastersyken»
 - Beholde ungdommen, og fange opp de som er skolelei når de går ut av 10. klasse
 - Ny form for utdanningstilbud for ungdom- ny modell for yrkesfaglig utdanning
 - Samme mulighet for utdanning uansett hvor ungdommen bor
 - Ny utdanningsstrategi klar når nåværende strategiperiode er over
- Høyere utdanning regionalt
 - Få Nesna opp og stå igjen, og få omgjort vedtaket i Stortinget. Målet er å ha høyere desentralisert utdanning.
 - Nesna må utforme nye konsept, og matche det næringslivet etterspør i tillegg til å dekke det offentliges behov
 - Næringslivets behov må være styrende for nye løsninger og modeller, og her tenker vi mer «samskaping»

5.2 Helse

- Helgelandssykehuset 2025 – se prosjekter.

5.3 Næring

Næringskomiteen vil ha hovedfokus på følgende tre næringer:

1. Reiseliv
2. Landbruk
3. Fiskeri og havbruk

Der hvor Helgelandssykehuset ikke har kompetanse eller ressurser til å bidra er det naturlig å se mot eksterne samarbeidspartnere og kompetansemiljø. Dialog med Helgeland Reiseliv, Nordland Bondelag og Havbruksakademiet har blitt etablert. I tillegg har Helgelandssykehuset gått inn med midler i forprosjektet «Leverandørutvikling Havbruk Nordland» i regi av Sentrum Næringshage AS. Komiteen skal jobbe videre i 2021 med å definere mer konkrete og realistiske satsingsområder innenfor de tre utvalgte næringene.

5.4 Samferdsel

Arbeidet med satsingsområder har blitt utsatt til 2021. I 2020 har samferdselskomiteen jobbet med flere større samferdselssaker og -prosjekt, herunder basistilbud fergeruter, KVV Nord-Norge, FOT-ruter og prosjektet Regionforstørrelse. Det er inngått samarbeid med Mosjøen og omegn næringsseksjon om kjøp av saksbehandlerkompetanse innenfor samferdsel.

6. Prosjekter

6.1 Helgeland Rehabilitering

Oppstart av utviklingsprosjekt i regi av Sømna kommune som i 2020 har omhandlet kartlegging av kommunenes mulighetsrom og behov for interkommunalt samarbeid om rehabiliteringstjenester gjennom Helgeland Rehabilitering. Rådet har gått inn med kr. 250 000,- med forutsetning om at en tilstrekkelig andel av kommunene tilslutter seg prosjektet. Prosjektvarighet: 01.01.2020 – 31.05.2021.

6.2 Nye Helgelandssykehuset

Formalisering og systematisering av det interkommunale arbeidet med Nye Helgelandssykehuset i konseptfasen. Ordførerne i de 11 deltakerkommunene fungerer som styringsgruppe for arbeidet. I 2020 har det blitt kjøpt eksterne administrative ressurser tilsvarende 100 % stilling gjennom MoN og Alstahaug kommune, finansiert i et spleiselag mellom Helgelandssykehuset og kommunene. Mandatet er å arbeide for at helseministerens vedtak realiseres uten unødvendig trenering, til det beste for pasientene på hele Helgeland.

6.3 Lam fra Helgeland

Prosjektet er overført fra Sør-Helgeland Regionråd. SHR har i samarbeid med Vevelstad kommune gjennomført et forprosjekt og en mulighetsstudie som har kartlagt mulighetsrommet for en satsing innen lammekjøtt rettet mot det italienske high-end markedet. Det må nå tas stilling til hvordan prosjektet skal videreføres. Sekretariatet oppretter dialog med nyetablerte Helgelandslam SA.

6.4 Regionforstørrelse

Prosjektet har den fulle tittelen «Skape en attraktiv, inkluderende og bærekraftig region gjennom bedre tilgjengelighet – Fastlandsforbindelse Dønna/Herøy – Alstahaug». Prosjektet har blitt overført fra Helgeland Regionråd IKS hvor det har pågått et arbeid siden 2018. Bakgrunnen er KVVU for

forbindelsen Dønna/Herøy – Alstahaug fra 2015 og behovet for å følge opp Fylkestingets vedtak om videre utredning av løsninger for fastlandsforbindelse. Prosjektet er over i en ny fase i 2020 som forprosjekt med ny styringsgruppe, arbeidsutvalg og prosjekt-/faggruppe. Strategi og handlingsplan er revidert og innebærer videre arbeid med en to-trinns-løsning som inkluderer en kort fergeløsning og fastlandsforbindelse i form av tunnel/flytebru.

6.5 Regionvekstavtale

Initiativ fra NFK med formål om tettere dialog og samarbeid, mer målrettet innsats og gjensidighet i samspillet. Det har blitt gjennomført møte mellom Helgelandrådet og Fylkesrådet, og avtale samt handlingsplan for 2021 er signert og vedtatt. Arbeidet fortsetter med dialogmøter to ganger i året med AU v/leder som kontaktpunkt.

6.6 Desentralisert sykepleierutdanning

Ny desentralisert sykepleierutdanning på Helgeland er under etablering med planlagt oppstart høsten 2021. Dette som resultat av et godt og tett samarbeid mellom VID vitenskapelige høgskole, Helgelandssykehuset og kommunene på Helgeland i regi av Helgelandrådet og Indre Helgeland Regionråd. Helgelandrådet har gått inn med 500 000,- i støtte i forbindelse med forprosjektet og sitter i prosjektgruppen. Det er signert en rammeavtale mellom Helgelandrådet, Indre Helgeland Regionråd og VID om utdannings-samarbeid. I tillegg har rådet fasilitert lokale samarbeidsavtaler mellom VID og hver enkelt kommune om praksisplasser og utdanning.

7. Uttalelser, høringsvar og innspill

Helgelandrådet har gitt følgende uttalelser, høringsvar og innspill i 2020:

- NOU 2019_17 Domstolstruktur samt et forslag om endringer i rettskretsene og domstolloven
- Fireårig tilbudsstruktur for videregående opplæring i Nordland 2021-2024
- Ferge- og hurtigbåtstrukturen i våre kystkommuner
- KVVU Nord-Norge – Innspill til utfordringsnotat
- Framtidig lufthavnstruktur på Helgeland
- Framtidig rekruttskole – Drevjamoen militærleir
- Øking av hurtigbåt- og fergetakster

8. Ekstern representasjon

8.1 Jernbaneforum nord (NFK)

- Representant: Ikke valgt. I tillegg til valgt representant fra Helgelandrådet deltar ordfører fra kommuner med jernbane, her Ellen Schjølberg fra Grane kommune og Berit Hundåla fra Vefsn kommune.

- Jernbaneforum nord er et politisk samarbeidsorgan som skal fremme modernisering og kapasitetsøkning knyttet til jernbanetransport på Nordlandsbanen og Ofotbanen, samt utvikling av Nord-Norgebanen
- 1 møte i 2020

8.2 Regionalt politiråd i Nordland (Nordland politidistrikt)

- Representant: Ikke valgt.
- En samarbeidsarena mellom politi og kommune som samler og koordinerer det kriminalforebyggende arbeidet lokalt, og iverksetter strategier og tiltak. Rådet skal sikre dialog og bidra til å prioritere og avklare ansvar.
- 1 møte i 2020

8.3 Overordnet samarbeidsorgan Helgeland (Helgelandssykehuset HF)

- Representanter: Ingerlise Egelund Edvartsen (Alstahaug), Tove Karin Solli (Brønnøy), Hege Sjøvik (Vefsn), Siv Nilsen (Herøy)
- Har som formål å utvikle et velfungerende faglig/administrativt samarbeid mellom kommunene og Helgelandssykehuset HF. OSO arbeider for gode samhandlingsarenaer på Helgeland med gjensidig dialog mellom forvaltningsnivåene, og tilrettelegger for gode prosesser og pasientforløp
- 6 møter i 2020

8.4 MidtSkandia

- Representant: Eilif Trælnes, ordfører Brønnøy (for Sør-Helgeland Regionråd)
- Ideell forening og offisielt grenseorgan for samarbeid mellom de nordiske landene og regionene Västerbotten og Helgeland. Premissgiver og kunnskapsbærer overfor beslutningstakere i grenseoverskridende spørsmål.
- Følgende kommuner fra Helgelandssamarbeidsrådet deltok i samarbeidet i 2020;

9. Økonomi

9.1 Budsjett 2020

I forbindelse med etableringen av Helgelandssamarbeidsrådet og avviklingen av Helgeland Regionråd IKS og Sør-Helgeland Regionråd (sekretariatet), samt etablering av nye administrative rutiner for Helgelandssamarbeidsrådet er det for 2020 ført tre regnskaper for aktivitetene i regi av Helgelandssamarbeidsrådet i 2020.

Det fremlagte årsregnskapet for Helgeland interkommunalt politisk råd er utført av Alstahaug kommune og beskriver aktiviteten i Helgelandssamarbeidsrådet fra og med april/mai 2020 og ut året.

Aktiviteten for perioden januar – april/mai 2020 er synliggjort i regnskapene for Helgeland Regionråd IKS (HR IKS) og Sør-Helgeland Regionråd (SHR). Regnskap og årsavslutning for HR IKS og SHR er utført

av henholdsvis Din Bedriftspartner AS og Brønnøy kommune. Aktiviteten i SHR er i all hovedsak lønnsutgifter og kontorutgifter for merkantil stilling i perioden januar – mai 2020.

Alle regnskapene er revidert av Revisjon Midt-Norge.

Resultatregnskapet 2020 for Helgeland interkommunalt politisk råd viser et underforbruk på kr. - 419 626. I dette beløpet ligger ett tilskudd på kr. 500 000 til prosjektet «Ny desentralisert sykepleierutdanning på Helgeland». Dette beløpet skal belastes det etablerte Utviklingsfondet. Dette gir et «netto» underforbruk på kr. - 919 623.

Resultatregnskapet 2020 for HR IKS viser et overforbruk på kr 2 863 462. I dette beløpet ligger en innbetaling av fremtidige pensjonsforpliktelser for HR IKS sine tidligere ansatte på kr. 1 909 343 og en tilbakebetaling til Helgeland vannassistanse (Nordland fylkeskommune) på kr 296 985. Dette gir et «netto» overforbruk på kr. 656 947.

Fra HR IKS overføres den samlede egenkapitalen per 31.12.2020 på kr 8 012 943 til Helgelandrådet. HR IKS har valgt et eget avviklingsstyre som vil behandle årsregnskap 2020 og melde opphør av selskapet til Brønnøysundregistrene.

Resultatregnskapet for SHR er per 28. mai 2020 ikke ferdigstilt. Her er bildet noe uoversiktlig da det har vært ulike aktiviteter underlagt den juridiske enheten SHR opp gjennom årene. Brønnøy kommune ferdigstiller i disse dager (juni 2021) regnskapet og vil her synliggjøre aktiviteten tillagt sekretariatet i SHR for 2020.

9.2 Fond

I forbindelse med overføring av egenkapital fra Helgeland Regionråd IKS er det vedtatt å opprette to fond, samferdselsfond og utviklingsfond. HR IKS sin egenkapital var per 31.12.2020 på kr 8 012 943. Det er utarbeidet og vedtatt egne retningslinjer for fondene.

9.3. Andre forhold

Det er ingen andre forhold som vil påvirke økonomien for Helgelandrådet. Det vises ellers til Årsregnskap for 2020 for Helgeland interkommunalt politisk råd.